

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Brage-Snak om Græske og Nordiske Myther og Oldsagn for Damer og Herrer

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Brage-Snak om Græske og Nordiske Myther og Oldsagn for Damer og Herrer", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 287. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1844_791A-txt-shoot-idm13065.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

XX.

Det Argonautiske, Thebanske og Trojanske Tog.

“At brænde inde med Noget”, er, som vist baade *Damer* og *Herrer* veed, en meget god *Dansk* Talemaade, men en meget slem Ting, som bliver dobbelt ubehagelig, naar man hører det anmærket i saa *varmt* et Sprog, som vort Modersmaal er, og udtrykker derfor med gloende Ild det Uheld at komme bagefter med Noget, som, brugt i rette Tid, kunde gjort ypperlig Virkning; ja, at man brænder inde, altsaa indebrænder med det, er saa forskrækkelig varmt, eller rettere saa gloende hedt et Udtryk, at det vist maa være kommet af en *Kiærligheds-Erklæring*, der sad fast i Halsen til det gunstige Øieblik var forbi, et Uheld, der vel nuomstunder er sjeldnere, end at buse ud med den meget for tidlig, men kan dog hændes endnu, og har vist fordem truffet mangan ærlig Ungersvend og Enkemand hos os, da alle *Dannemænd* af Naturen er lidt langtrukne og stoler vel meget paa, at “kommer vi ikke idag, saa kommer vi imorgen.”

Nu har jeg vel ikke hørt Nogen tale høit om, at jeg *brændte* udentvilt inde med de *Oldsagn*, baade *Græske* og *Nordiske*, som jeg jo dog havde lovet paa en eller anden Maade at tage sammen med *Mytherne*, og som virkelig bør knyttes eller kiædes til *Mytherne* ved den ene Ende, da et Folks *Oldsagn*, om *Heltene* og deres Bedrifter, virkelig danner en Slags flydende Forbindelse, er som en *Flyde-Bro* mellem *Mythologien* eller *Arilds-Poesien* og *Folke-Historien*. Jeg har, som sagt, ikke endnu hørt Nogen tale høit om, at jeg brændte nok inde med hvad jeg skulde fortælle om denne *Flyde-Bro*, eller om Folkenes *æventyrlige* Helte og samlede Storværk i den sværmende Ungdoms-Alder; men man kan ogsaa høre hvad der hviskes i Krogene, og det er i saa Henseende baade godt og ondt hvad *Grækerne* kaldte “at komme i med de *Ni*”, og hvad vore gamle *Skjalde* kaldte at være godevenner med *Odin*, saa man fik Lov til at tage sig en Slurk af Bollen *Odrærer* eller *Vækop*, altsaa paa nogenlunde *Dansk* at være *Digter*, følgerlig baade *lysøiet* og *lydhør*; thi det er jo godt nok at kunne see lutter *Guder* og *Gudinder* i *Olympiske* Lege, hvor Andre kun seer tamme Dyr, *Hanner* og *Hunner*, gaae paa Græs og tygge Drøv, til de vilde Dyr kommer og æder dem op, og det er en stor Fornøjelse at høre med det ene Øre alle *Muser* synge, tæt neden for *Olympens* Top, og høre med det Andet *Brage* slaae Harpen i *Valhall*, hvor de fleste *Herrer* kun hører *Pennen* skratte paa *Papiret*, og hører *Vognene* rumle udenfor, især med Jernstænger, og hører til Syvende og Sidst Graver-Karlene klappe efter med Skovlen; det er Altsammen godt nok, meget godt at være *lysøiet* og *lydhør*, men De kan dog troe, det er sommetider slemt nok at see paa *Vrimmelen* af alle mulige Slags Folk, vel kun i et *Speil*, som det, *Pallas* laande *Perseus*, men hvori dog Alt er saa livagtigt, at man ordenlig kan ryste baade for *Medusahovedet* og for *Trolde-Grinet* og for *Jette-Næverne*, og det er ikke et Haar bedre at lytte efter alt hvad Folk hvisker i Krogene eller dog formodentlig kan og vil sige, skiøndt det kun lyder i et forunderligt *Dværgemaal*, ligesom inde i En selv, men tit med de mest træffende, ja, bidende Udtryk, og 290saaledes maatte jeg igaar see Troidene smidske og høre *Dværgene* ymte om, at jeg brændte nok inde med alle de *Græske* og *Nordiske* *Oldsagn*, der dog paa den ene Side skulde vise os, *hvor levende* deres *Guder* og *Gudinder* har staaet eller svævet for dem, og paa den anden Side hvad de selv især ønskede at udrette i denne Verden, og maae i deres dristige *Ungdom* og kraftfulde *Manddom* da ogsaa nødvendig, saa vidt muligt, med Flid have prøvet paa.

Sagen er jo den, at jeg maa nu snart tænke paa at holde op, mens Legen er bedst, naar ikke baade De og jeg skal trættes, og *Oldsagnene* har jeg dog hidtil kun i *Forbigaaende* berørt, saa, skal jeg ikke reent brænde inde med dem, da maa jeg nu aabenbar skynde mig at bruge dem, og derfor sad jeg og brød mit Hoved med at holde, saa at sige, en ordenlig *Mønstring* over dem og lade dem trække op med *flyvende* *Faner* og *klingende* *Spil*, og blot fortælle, hvad alle *Regimenterne* hedd, eller dog hvad *Nummer* *Batallionerne* havde, og pege paa *Mærkes-Mændene* eller dem, der gik i Spidsen, med Navns Nævnelser, og med et lille *Nik* for et *Buk* eller *Haanden* til *Hatten*; men just som jeg var ifærd med det Mester-Stykke, hørde jeg Noget hviske eller mumle imellem Tænderne: ja, det var Ret, “træk dem kun paa en Traad til en anden Gang!” *Damerne*, som, jeg veed, holder altid reen Mund, maae nemlig vide, at i min Opvekt var jeg meget opsat paa *Kortenspil*, og da jeg, til min store Lykke, altid havde Ulykken med mig i den Begivenhed, maatte jeg saa tit, til min store Græmmelse, høre det Lystige: træk dem paa en Traad til en anden Gang, at Meer behøvedes der nu ikke, for at faae hele *Mønstringen* til at gaae overstyr, da jeg ikke kunde nægte, at Udtrykket var lige saa *træffende*, som 291det var *bidende*, og *Mønstringen* en Narre-Streg, jeg vilde lee høit ad hos enhver Anden end mig selv.

Nei, tænkte jeg, saa heller springe lukt over Alt hvad du ikke kan faae ordenlig brugt, end misbruge det Altsammen til en tom *Parade*, som igunden ingen Ting er og ingen Ting gjør, og naar man griber Hold i det *Største*, man kan magte, og det *Smukkeste*, man kan øine, da faaer man dog immer Noget, og hvad der hænger ordenlig sammen, det følges vel ogsaa ad uden alle *chinesiske* Traade.

Skulde jeg nu gribe Hold i en *Enkelt* af de *Græske Helte*, da maatte det jo blive *Herakles*, som steg til *Olympen* og vandt med *Udødeligheden* den yndige *Hebe*, Smagens *Græske Dronning*; thi han naaede unægtelig i Tankerne det *Græske Helte-Livs* høieste Maal; men han er mig alt for uhyre stor og stærk; thi den blotte Opregnelser af hans tolv "*Arbeider*" er jo overflødig, og at giennemgaae dem, Stykke for Stykke, vilde selv være et "*Herkulisk Arbeide*" og til al Uheld, det "*Trettende*", saa det vil jeg saameget mindre forløfte mig paa, som allerede *Herodot*, der i *Perser-Rigets Dage* reiste Verden rundt for at spore *Herakles*, fandt ham meget mere *Ægyptisk* og *Phøniscisk* end *Græsk*. Det klareste Tegn paa *Herakles-Sagnet*s oprindelige *Ugræskhed* er imidlertid, at man ei engang ved Haarene har kunnet faae *Herakles* trukket ind i Nogen af de tre store *Helte-Bedrifter*, som aabenbar var *Græker-Folkets Stolthed*, *Argonaut-Toget* nemlig, *Thebaner-Kiven* og den *Trojanske Krig*, skjøndt han spørger midt imellem dem, og skjøndt ellers ingen Oldsagn kan tage sig det lettere med *Tids-Regningen* end de *Græske*. Da det desuden maa være os langt vigtigere at betragte hele *Græker-Folkets* end en enkelt *Kæm* pes Anskuelse af *Helte-Livet*, saa maatte det under alle 292 Omstændigheder blive hine tre *Bedrifter*, hvori *hele* *Grækenland* tog Deel, vi maatte skiænke fortrinlig *Opmærksomhed*, og derved maa jeg da bede Dem dvæle med mig iaften.

Hvad nu først *Argonaut-Toget* angaaer, da ymter vel allerede *Hesiodos* om *Medeas* Bortførelse af *Jason*, men hverken nævner han dog det "*gyldne Skind*", ikke heller har vi nogen anden gyldig Hjemmel for, hvordan Sagnet derom lød i sin oprindelige Skikkelse. Som vi forefinde Sagnet, lyder det imidlertid paa, at *Æoliden*, Kong *Athamas* i *Bøotien*, havde en Søn, ved Navn *Phrixos* eller *Gyseren*, som han, efter et falsk Orakel-Svar, under en stor *Misvext*, vilde offeret til *Zeus*, men at *Phrixos* dog blev vidunderlig frelst af sin afdøde Moder, Fru *Nephele* eller *Sky*, som havde faaet en *guldløkket Væder* af *Hermes*, og gav nu *Phrixos* den til Ride-Hest, saa han undslap over *Havet* til *Kolchis* eller *Georgien*, hvor nu Russerne raader. Her blev *Phrixos* meget gjæstmildt modtaget af Kong *Æetes* eller *Ørn*, Søn af Solen, offrede *Zeus* sin *Væder*, og skiænkede Kong *Ørn* det "*gyldne Skind*", der til Stads blev ophængt i *Ares-Lunden*, og bevogtedes der af en farlig *Drage*.

Dette "*Gyldenskind*" var det nu, en anden *Æolide*, *Jason* fra *Iolkos* i *Thessalien*, skulde hente, og hertil blev Orlogs-Skibet *Argo* eller *Løberen* bygt, ved Hjælp af *Pallas Athene*, som, blandt Andet, gjorde Skibet "*talende*" ved at skiænke til Forstavnen en Splint af *Orakel-Bøgen* i *Dodone*. Rundtom fra *Grækenland* flokkedes nu Heltene for at gjøre *Jason* Selskab, og her finder vi da, med *Theseus*, *Kastor* og *Pollux* og den store Sanger *Orpheus*, ogsaa *Herakles* nævnet, men aabenbar kun til Stads, da han faaer andet *Ærinde* underveis og tager slet ingen Deel i *Be293driften*, ja, Somme sagde endog, han blev hjemme i *Thessalien*, fordi Skibet kunde ikke bære ham.

Nu at fortælle Seiladsen baade frem og tilbage fra *Kolchis*, oppe ved det "*Sorte Hav*", det vilde blive alt for vidtløftigt, især da baade de senere *Digtere* og de ubarmhjertige *Grammatikere* i *Alexandrien* har ladet *Argonauterne* flakke ynkelig om, ikke blot til *Vands*, men ogsaa til *Lands*, med Skibet "*paa Hovedet*", og jeg vil da kun i den Henseende bemærke, at de, paa Hjemreisen eller Flugten med *Gyldenskindet*, endog skal være kommet lige herop til "*Rav-Øen*" og Floden "*Eri-Danos*."

Derimod vil jeg søge at vise Dem, hvad de *Græske* Skjalde maae have meent med *Argonaut-Sagnet*, og naar man blot veed, at *Græker-Folkets* ældste i Historien kiendelige Bedrift er Anlæggelsen af *Plante-Stæder* paa Lille-Asiens eller *Natoliens* Kyst, lige op til det "*Sorte Hav*", da kan man, med Øie for Billed-Sproget, ei let tage Feil ad Meningen. Den guldløkkede *Væder* bliver nemlig "*Hav-Hesten*" hvorpaa *Grækerne* satte sig op at ride, engang, da *Agerdyrkingen* slog fejl, og Man i Kong *Athamas*, som i Kong *Snies* Tid, i *Grækenland* som i *Danmark*, fandt, det var menneskeligere at jage de forsultne Kroppe ud paa *Æventyr* end at slaae dem ihjel. Da nu Farten lykkedes og *Handelen* paa det *Sorte Hav* begyndte at blomstre, da var det, *Argonauterne* greb det gunstige *Øieblik* til at slippe giennem *Snevringen*, og, ved *Plante-Stæders* Anlæggelse paa Kysten faae *Handelen* i deres Magt, faae det "*Gyldenskind*" i Vold, som det altid er *Kiøbmænds* Lyst at klippe; men at "*Skibet Argo*" fik "*Tale-Gave*" af *Pallas Athene*, det betyder, hvad Historien ogsaa stadfæster, at de *udvandrende Græker* glemde ingenlunde 294 "*Munden*" hjemme, men tog deres *Tungemaal*, Sang og *Gudsdyrkelse* med sig.

De veed for Resten nok, at "*Gyldenskindet*" har i den senere Tid faaet Navnkundighed paa Ny, som en *Spansk-Østerrigsk Ridder-Orden*, men De veed maaskee ikke eller kan dog let have glemt, at det var den ægte *Hollænder*, *Philip* af *Burgund*, som stiftede den *Ridder-Orden* i Midten af det *Femtende Aarhundrede*, da "*Guldet*" i alle Maader kom til *Ære* og afløste efterhaanden den gamle *Adel*. Hermed vil jeg nu ingenlunde nægte, at *Argonaut-Toget*, i *Grækernes* Øine, ligesaa vel var en *Æres-* som en *Vindings Sag*; thi det var jo endnu i det *Femtende Aarhundrede* baade *Portugisernes* og *Spaniernes* "*lange Reiser*" til *Ostindien* og *Amerika*; men jeg vil kun bemærke, at *Grækerne*, med "*Gyldenskindet*" selv har røbet os, at deres *Ærekierhed* og *Driftighed* ligefra *Begyndelsen* havde en Snert af den *Vinde-Syge*, som i deres *Manddoms-Alder* tog frygtelig Overhaand, og gjorde *Alexander-Toget*, som *Grækernes verdenshistoriske* Bedrift, til en meget *tvetydig* *Æres-Sag* og til en meget *dyrekiøbt* *Vinding* for *Menneske-Slægten*, da det, længe før Tiden, udtømte *Græker-Folkets* *Kræfter*.

Dog, hvad *Argonaut-Toget* kun lod dunkelt formode, det røbede den *Thebanske Broder-Kiv* kun alt for klart; thi her spiller *Herske-Sygen* saa frygtelig Mester, at det Folk, der talte den *Kiv* mellem sine store *Helte-*

Gierninger, kunde umulig undgaae en hastig og brad Død, men maatte i Tidens Løb lægge voldsom Haand paa sig selv.

Theben i Bøotien, eller det Græske *Ko-Land*, ligesom *Danmark* er det *Nordiske*, gjælder jo vel for en *Phøniscisk* Plante-Stad, og vist ei uden Føie, da vi blandt Andet 295see, at den *Tyriske Melkart* gienfødtes her til den "*Græske Herakles*;" men *Brylluppet* mellem den *Phønisciske* Stifter, *Kadmos* eller *Østerlænderen*, og *Harmonia*, Datter af *Ares* og *Aphrodite*, er dog saa *Olympisk*, at vi deraf see, det var alt i *Ungdommen*, *Grækerne* stræbde at tilegne sig den *Tyriske* Livs-Anskuelse, hvorefter *Magt* og *Vinding*, med en god *Bachantisk* Ruus, var de saligste Guder. Ligesom nemlig *Bachos* er en Dattersøn af *Kadmos*, saaledes nedstammer da ogsaa fra ham den *tidlig kloge*, men grændseløs ulykkelige *Ødip*, der løste *Sphinxens* Gaade, men var blind for sin Egen, og blev i et *unaturligt* Ægteskab Fader til de rædsom *unaturlige Brødre*, *Eteokles* og *Polynik*, eller *Brydsk* og *Trættekiær*, som alle samtidige *Græske Helte* hjalp til at føre en blodig *Krig* om *Herredømmet*, der kun endtes med *fælles* Undergang.

Uden nemlig at ville afgjøre, hvad for os er uafgjørligt, hvormeget eller hvorlidt reent *Historisk*, der ligger til Grund for dette *Thebanske Oldsagn*, hvis *Dragt* er aldeles *poetisk*, saa er det dog soleklart, at *Græker-Aanden* deri selv har spaaet, hvad *Historien* vidner, der kom ud af den "*falske Harmoni*" mellem *Ares* og *Aphrodite*; thi vi veed jo Alle, at neppe var *Helte-Giernen* i en *snever Vending*, ved *Thermopylæ* og *Salamis*, vel bestilt, før den saakaldte "*Peloponnesiske Krig*" mellem *Sparta* og *Athenen*, hvori *hele Grækenland* tog virksom Deel, blev, ved *fælles Undergang*, en sand og sørgelig *Forklaring* af *Broder-Kiven* mellem *Brydsk* og *Trættekiær*, saa *Borger-Krigen* mellem *Sparta* og *Athenen* gjorde *Eteokles* og *Polynik* til alt for haandgribelig verdenshistoriske Personer. Naar vi desuden veed, at under denne sørgelige *Broder-Kiv* stod *Sparta* i *Spidsen* for *Adels-Partiet* 296eller *Aristokratiet* og *Athenen* for *Almue-Partiet*, eller *Demokratiet* i *hele Grækenland*, da see vi, det er i grunden den samme *Kiv*, der *nu* truer med at opløse vore "*Borgerlige Selskaber*", saa *Eteokles* og *Polynik* maae vel svæve for os, som advarende Exempler paa, hvad der kommer ud af at forgude *Selv-Klogskaben*, at ville, uden *Hensyn* paa *Følgerne* for *Næsten*, have *Alting* rettet "*efter sit Hoved*", og heller ville dele *Død* og *Undergang* end *Liv* og *Frihed* og *Lykke* med *Næsten*!

Vi kommer nu til den *tredie* og sidste *æventyrlige* *Helte-Gierning* af *Græker-Ungdommen*, nemlig den "*Trojanske Krig*" og de yderste *Omrids* af den er saa almindelig bekienkte, at det kun var *Tids-Spilde* at udbrede sig derover, og er vel overflødig endogsaa kun at pege paa den "*skønne Helena*" som det store *Drivehjul* i *Værket*, da hun blev forført og bortført af den *Trojanske Prinds Paris*, hvorpaa den gamle *Nestor* fra *Pylos* eller *Navarin*, og alle *Grækenlands* sildefødte *Helte*, med *Agamemnon*, *Achilleus*, *Diomedes*, *Odysseus* og begge *Ajaxerne* i *Spidsen*, fulgde den fornærmede *Ægtemand*, *Kong Menelaus* i *Sparta*, over til *Asien* at hevne *Skade*, saa at *Troja*, efter ti Aars *Beleiring*, blev i *Bund* og *Grund ødelagt*, og *Helena* ført tilbage i *Triumph*.

Hvad man nu strax seer, er, at *Kampen* her gjælder "*Skiønheden*", ligesom ved *Argonauter-Toget* "*Ære* og *Vinding*", og ved den *Thebanske Kiv* "*Magt* og *Vælde*", og *Grækenlands* sikkre *Historie* lærer os, at dette virkelig var de *Twistens-Æbler*, der bragde alle *Dets Kæmper* i *Harnisk*, men *Verdenshistorien* lærer os ogsaa, at saa var det *allevegne*, hvor "*Guds Sønner* forelskede sig i *Menneskets Døttre*" og avlede *Kæmper* med dem, eller hvor *Menneske-Aanden* omfavnede *Menneske-Hjertet*, og avlede *Stor*²⁹⁷*værk*, saa de *Græske Oldsagn* er ligesaa almindelig *natuurhistoriske*, som de *Græske Myther* er *menneske-naturlige*, og det er derfor meget godt, at de svæve for *Ungdommen* i alle *Lande*, men meget galt, at de fremstilles som *Classiske Forbilleder*, da de *Græske Begreber* om *Helte-Kampen* for *Ære*, *Magt* og *Skiønhed* var langt fra at være saa rene og dybe, som de var klare og glimrende.

Det er saaledes ingenlunde blot i *Grækenland*, men *allevegne*, hvor *Menneske-Hjertet* har banket for *Aanden*, at *Helte-Kampen* tilsidst maa gjælde "*Skiønheden*", som *Prisen* i den store *Olympiske Leg*; thi *Skiønheden* er ikke *Andet* end *Kiærlighedens* i *Lyset* forklarede *Legeme*; men derfor beroer *Skiønhedens* *Ægthed* ogsaa paa *Kiærlighedens Dybde*, og om *Helenas uægte Fødsel* er Alle enige, skiøndt *Somme* kalde hendes *Moder Leda* og *Andre Nemesis*, mens atter *Andre* paastaae, hun havde intet andet *Moder-Skiød* end "*Blommen* i et *Æg*"! Uagtet derfor, efter *Alles* *Sigende*, *Zeus* var hendes *Fader*, alle *samtidige* *Græske Helte* hendes *Beilere*, og hendes *Skiønhed*, i det mindste et halvt *Aarhundrede*, *uforgængelig*, saa maatte man dog alt fra hendes *Fødsel* kunne gjætte sig til, hvad hendes *Levnets-Løb* beviser, at hun var *Halv-Syster* til *Pandora*.

Herrerne synes maaskee vel, det er, om ikke *utilladeligt*, saa dog meget *uvidenskabeligt*, her at tale om det *Græske Skiønheds-Begreb*, istedenfor om den *Trojanske Krigs formodenlige Aarsager*, *Aarstal*, *Begivenheder*, *Varighed*, *Udfald* og *vigtige Følger*, men *Damerne* er vist enige med mig om, at overlade alle de bare og blotte "*Formodninger*" til de stakkels *Philologer*, som har ikke *Andet* at leve af, mens vi holde os til den *Trojanske Krig* som en *Æsthetisk Begivenhed* i *Verdens-Historien*, hvad den unægtelig er, 298enten der saa har været noget *andet Troja* til, eller ikke, og enten saa *Achil* og *Odysseus* agtes for samtidige med *Samson* eller med *Kong Salomon*.

Det er jo saaledes Alle vitterligt, og har været saa alt i meer end to *Aartusinder*, hvorsomhelst den *Græske Dannelse* i mindste *Grad* kom hen, at begge de *Homeriske Helte-Digte*: *Iliaden* og *Odysseen*, ikke

blot knytte sig til den *Trojanske Krig*, men besynger hardtad udelukkende *dens* Helte, saa, naar det er os om *Græker-Aandens* Tankegang og Tungemaal, Livs-Anskuelse og Billed-Sprog at gjøre, da er den *Trojanske Krig* os tilvisse en *Hoved-Begivenhed* om ikke i *Grækenlands*, saa dog i Græker-Livets og Poesiens Historie.

Dette, at ethvert Folks *ægte Oldsagn*, selv naar de er allermest *æventyrlige*, dog lærer os at kiende mere til Dets eiendommelige Maade at leve, virke og være paa, end de allernøiagtigste Beskrivelser af Dets senere Dage, og at de, *homerisk* opfattede og udmalede, stille os hele det tilsvarende *Folke-Liv* klarlig for Øie, det er vist nok, hvad man i *aandløse* Tider og Skoler aldeles *overseer*, men hvad jeg just derfor inderlig ønsker, maatte blive baade *Damer* og *Herrer* soleklart, ikke blot for de gamle og de nye *Grækere Skyld*, men først og sidst for *vor Egen*; thi vi *Nordboer*, de Eneste, der, ligesom *Grækerne*, har *ægte*, eiendommelige *Myther* og *Oldsagn*, men har ingen *Homeriske* Digte, og har ingen *Basun-Blæsere* over al Verden, førend *Heimdal* kan finde sit tyvstjaalne Guld-Horn igien; vi *Nordboer* staae endnu Fare for at *glemme os selv*, eller dog for at skatte vort *aandelige* Arvegods langt under sit Værd, da vore *egne* Oldsagn ei blot er en Guld-Grube for Digterne og et Folkelivs-Speil for de *rette* Lærde, men er os Alle uundværlige, som vor *folkelige* Dannelses Moder-Skiød, maae kiærlig optages og omfavnes af os Alle, for at Folke-Livet kan fortsættes af os og forklares i os, eller, med andre Ord: en naturlig og folkelig Udvikling slaae Rødder, blomstre og bære Frugt!

Sammenligne vi for Resten *Iliaden*, der udmaler *Kæmpe-Livet* i den Græske Leir for *Troja*, under Spliden mellem den Mægtigste og den Tappreste: Folke-Høvdingen *Agamemnon* og Havfru-Sønnen *Achilleus*, med *Odyseen*, som udmaler sin Helts Omflakken paa Havet, efter *Trojas* Fald, og hans endelige Hjemkomst til *Ithaka* eller *Thiaki*, sin Fædrene-Øe, da er det ikke blot Indholdets, Tonens og Digter-Gavernes Forskiellighed, der maae lære os, at disse to Mester-Værker kun for *saavidt* har *een* Forfatter, som *Græker-Aanden* dog igrunden er den eneste *Forfatter* til alle *Græske* Digte; thi see vi lidt dybere, da opdage vi, at det er slet *ikke* den *samme* *Skønhed*, der kæmpes for. Uagtet jeg nemlig ikke turde vædde en halv Skilling mere paa den *prosaiske* Virkelighed af *Penelopes* end af *Helenas* smukke Ansigt, og den store Opsigt, det skal have gjort paa *Thiaki*, baade før og efter den *Trojanske Krig*, saa kan jeg dog godt see, der er en himmelhøi Forskiel paa disse to Græske Fruers *Skønhed*, saa de kan knap, som Sagnet vil, giælde for Sydskende-Børn; thi medens *Helena*, som sagt, er Halv-Syster til *Pandora*, har *Penelope* derimod alt det *Hjertelige*, som *Helena* fattes. I *Iliaden* udtømmer, efter mine Tanker, *Græker-Aanden* sine bedste Kræfter for den *uægte* *Skønhed*, men i *Odyseen* strider den sig dog med Levningerne tilbage til den *ægte* *Skønhed*, som med *trofast* *Kiærlighed* har ventet paa den *vildfarende* Aand, og kun spillet Giæk med alle sine kiødelige Beilere. Uagtet derfor den "koldbrystede" *Pallas Athene* faaer *Æren*, saa er *300Arbeidet* dog ikke af hende, men af *Apollons* Tvilling-Syster, den deilige Sværmerinde, som her har viist os, hvilke fine Livs-Traade, hun vilde spundet paa *Guld-Tenen* og vævet paa *Guld-Thronen*, naar hun kunde faaet Rolighed til det og havt bedre Stunder. Saalænge der imidlertid er *Liv*, er der ogsaa *Haab*, og da der dog endnu er en *Græker-Stamme*, der, efter en lang, hardtad fortvivlet Døds-Dvale, er vaagnet i Fædrenes Sprog, taler med deres Tunge, stirrer stivt paa deres Hæders-Krands og griber efter den, saa vil vi haabe, at ligesom *Iliadens* Kamp for *Hevn* og *uægte* *Skønhed*, blev, i *Alexander* den *Stores* Tid, kun alt for *verdeshistorisk*, *Odyseens* dybe *Længsel* efter Fornyetelsen af det længe afbrudte, men uforglemmelige, mageløs kiærlige Forhold mellem *Aand* og *Hjerte*, ogsaa, i vore Dage, skal krones med en *verdeshistorisk* Begivenhed, vel langt fra saa glimrende, men anderledes glædelig og frugtbar paa Alt, hvad der er den *ægte* *Skønhed* værdigt.

Hertil skedte aabenbar et ligesaa glædeligt, som uformodenligt *Kæmpe-Skridt*, for tyve Aar siden, da *Ny-Grækerne*, ved at afkaste det *Tyrkiske* Aag, beviste deres *Adels-Byrd*, og var det end langt mindre, hvad *Grækerne* gjorde *ifjor*, ved at afryste det latterlige *Tydske-Latinske* Aag, der var dem paalistet, saa var det dog ei mindre nødvendigt, naar *Grækerne* virkelig skal fortsætte deres Fædres Liv; thi at det kun kan skee i *Fædrenes* Aand, paa deres eget deilige *Modersmaal*, er dog vel soleklart. *Lykken*, som dertil hører, fattes vel endnu; thi det er, fremfor Alt, Aabenbarelsen af en *Hoved-Skjald*, der i Folke-Aanden kan tiltale Folke-Hjertet, og, med Fædrenes *Myther* og *Oldsagn*, opvække Dets hensovne Minder; men *rimeligviis* vil han ogsaa snart komme, siden *Græker-Aanden* selv saa deilig har varslet og spaaet derom i *301Odyseen*, hvor *Penelope*, trods al den Helte-Kraft, hvormed *Odyseus* bærer sin tunge Skæbne og rydder Huset for alle Snylte-Giæsterne, dog ei kan eller tør kiendes ved ham i *Stodder-Dragten*, før han beviser sin Sanddruhed med *Sengen*, han fordm selv dannede af det *rodfaste* Olie-Træ, hvorover Paladset var bygt, Ja, *Damerne* behøver vist ingen nærmere Forklaring, og de *unge* *Herrer* maae dog endelig lære, hvad de *Gamle* tit *ikke* fattes *Hjerte* til at troe, men kun *Øine* til at see: at ethvert Folks *Myther* og *Oldsagn* er netop saadan en Brude-Seng, hvor Folke-Aanden og Folke-Hjertet i deres blomstrende Ungdom kiærlig omfavnede hinanden, og hvor de atter maae mødes, før de, med lyslevende Minder, med gienfødt Tillid og med ungdommeligt Haab, kan atter synke i hinandens Favn og ægteskabelig fortsætte deres kiær lige Fællesskab, "i Medgang og Modgang, i hvad Lykke, den Almægtigste vil dem tilføie".

Dog, ved *Odyseen* og hvad dertil svarer i *Norden*, haaber jeg, baade *Damer* og *Herrer* en heel Aften vil dvæle med mig, heller end spille Tiden paa at betragte *Sisyphos*, der bestandig forgiæves stræber at rulle Stenen op ad Klippe-Væggen, og *Tantalos*, der sulter og tørster, med de deiligste Frugter for sine Øine og med Vandet til sin Hage, eller *Danaiderne*, der utrættelig bære Vand i Sold; thi, uagtet ogsaa disse Syn kan være saare lærerige, er de dog langt fra enten skiønne eller behagelige, og mødes daglig endnu i det *prosaiske* virkelige Liv, saa det vilde være mere end Tids-Spilde, at gjøre en *poetisk* Reise til *Grækenland*, for

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

at see, hvad kun er alt for øiensynligt midt i *Kiøbenhavn*, og mesterlig udmalet i den fortabte *Kiøbenhavner-Sjæls* Heibergske Historie!
